

Fővárosi Ítéletábla

A Fővárosi Ítéltábla a Ügyvédi Iroda által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű és II.rendű felperes neve (uo.) II. rendű felpereseknek - ügyvéd által képviselt alperes neve alperes ellen személyhez fűződő jogsértés megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. február 24. napján kelt 35.P.21.034/2014/40. számú ítélete ellen az alperes részéről 41. sorszám alatt előterjesztett és 43. sorszám alatt részletesen megindokolt fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben, a következők szerint változtatja meg:

- a II. rendű felperesnek járó nem vagyoni kártérítést 500.000 (Ötszázezer) forintra leszállítja;
- az alperes perköltségfizetési kötelezettségét mellőzi;
- az alperes illetékfizetési kötelezettségét 60.000 (Hatvanezer) forintra szállítja le, míg az állam által viselt kereseti illeték összegét 60.000 (Hatvanezer) forintra emeli fel;
- megállapítja továbbá, hogy a II. rendű felperes és az alperes egyéb költségeiket maguk viselik.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az alperes és a II. rendű felperes a fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg - felhívásra - az állam javára 88.000 (Nyolcvannyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

A le nem rótt 40.000 (Negyvenezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A II. rendű felperes, valamint az alperes között korábban párkapcsolat volt, amelyből közös gyermek is született, a későbbiek folyamán azonban az I. rendű felperes és a II. rendű felperes között alakult ki párkapcsolat. Az I-II. rendű felperesek, valamint az alperes, továbbá a II. felperes és az alperes közös gyermeke vonatkozásában több újságcikk jelent meg, a peres felek több esetben magánéletükről, a közöttük kialakult konfliktusról nyilatkoztak a sajtó részére. Az alperes a 2013-

ban „....” címmel megjelent könyvében a saját életútját bemutatva a II. rendű felperessel fennállt kapcsolatát is részletezte, valamint több, a II. rendű felperest ábrázoló, magánjellegű fotót is felhasznált a II. rendű felperes hozzájárulása nélkül. Az alperes 2009 októberében 17.000.000 forint összegű kölcsönt bocsátott a II. rendű felperes rendelkezésére 2010. október 31. napjáig, azonban a kölcsönt a II. rendű felperes 2013-ban még nem fizette vissza.

Az I-II. rendű felperések keresetükben személyiségi jogaik megsértésének megállapításán túl az alperes eltiltását kérték a további jogsértésektől, továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest a jogsértés abbahagyására, illetőleg a sérelmezett helyzet megszüntetésére, továbbá személyenként 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, az alperes azzal, hogy „....” című könyvének 209. oldalán közölte az I. rendű felperes által az alperesnek címzett SMS üzenetet, megsértette az I. rendű felperes levéltitokhoz fűződő jogát, továbbá az alperes azzal, hogy a könyv 211. oldalán azt állította az I. rendű felperesről, hogy az I. rendű felperes a tartózkodási helyéről mást mondott a II. rendű felperesnek, mint ami a valóságnak megfelelt, megsértette az I. rendű felperes jóhírnevét. Megállapította továbbá: az alperes azzal, hogy a könyv 181-182. oldalán a II. rendű felperesről valótlanul állította, hogy a II. rendű felperes cselekedeteit egy „.... bácsi irányítja”, megsértette a II. rendű felperes jóhírnevét, továbbá azzal, hogy a II. rendű felperesről fényképfelvételeket közölt a II. rendű felperes hozzájárulása nélkül, megsértette a II. rendű felperes képmás védelméhez fűződő jogát. Kötelezte az alperest a fentiek szerinti jogsértések abbahagyására, eltiltotta a további jogsértéstől, kötelezte a forgalomba még nem került „....” című könyvek jogsértő mivoltától történő megfosztására, továbbá, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 300.000 forintot, míg a II. rendű felperes javára 1.000.000 forintot, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az I. rendű felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 40.000 forint perköltséget, míg az alperest a II. rendű felperes javára 100.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak 78.000 forint eljárási illetéket, míg rendelkezése szerint 42.000 forint eljárási illetéket az állam visel.

Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában kiemelte: az a körülmény, hogy a I. rendű felperes az alperestől érkező üzeneteit nyilvánosságra hozta, nem eredményezi azt, hogy az alperes jogosult lett volna arra, hogy nyilvánosságra hozza az I. rendű felperestől érkezett SMS szövegét a küldő hozzájárulása nélkül, ezért az alperes megsértette az I. rendű felperes levéltitkát. További megállapítása szerint az alperes a könyv 211. oldalán állítása valóságának igazolása nélkül írta, és ezzel megsértette az I. rendű felperes jóhírnevét, hogy az I. rendű felperes a II. rendű felperesnek a tényleges tartózkodási helyéről mást mondott, mint a valóság, ezzel az I. rendű felperes párja iránti őszinteségét vonta kétségbe, ami olyan állítás, amely az érintett személy társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja. Az elsőfokú bíróság az alperest sikertelenül hívta fel a könyvben szereplő azon tényállítás igazolására, miszerint a II. rendű felperest egy „.... bácsi” nevezetű személy irányítja, felügyeli, tekintetbe véve, hogy az alperes által meghallgatni kért tanúk kizárólag az alperes elmondásából értesültek ezen állítólagos „.... bácsiról”. Az elsőfokú bíróság ezért ezen sérelmezett közlés kapcsán is megállapította a jogsértést. Utalt arra is, hogy az alperes könyvében számtalan helyen jelent meg a II. rendű felperesről magánjellegű fotófelvétel a II. rendű felperes hozzájárulása nélkül, és annak ellenére, hogy a II. rendű felperes is közszereplőnek minősül, a magánéletére vonatkozó ilyen jellegű fényképfelvételek kizárólag akkor hozhatók nyilvánosságra, amennyiben ahhoz a II. rendű felperes is hozzájárul, tekintetbe véve, hogy a perbeli fényképfelvételek a magánélet olyan pillanatait ábrázolják, amelyekre nem vonatkozik a könyv

megjelenése idején hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 80. § (2) bekezdésében meghatározott kivétel. Tekintetbe véve, hogy az alperes maga sem állította: a képek közléséhez a II. rendű felperes hozzájárult, az elsőfokú bíróság megállapította a jogsértést. Az elsőfokú bíróság köztudomású tényként értékelte, hogy az alperesi valótlan állítások hátrányos következményeket okoztak az I. rendű felperesnek, a megsértett levéltitok jellege, illetőleg a hollét vonatkozásában megjelölő alperesi valótlan állítás ugyanakkor nem indokolta, hogy 300.000 forintnál nagyobb összegű kártérítést határozzon meg, annak ellenére, hogy a jogsértés a könyv miatt széles nyilvánosságot kapott. A II. rendű felperes vonatkozásában ugyanakkor indokoltnak látta az 1.000.000 forint összegű nem vagyoni kártérítés megítélését, ugyanis a II. rendű alperes képmása a könyvben többszörösen felhasználásra került, illetőleg az „... bácsiban” való hitre vonatkozó alperesi megnyilvánulás köztudomásúlag alkalmas arra, hogy a II. rendű felperes társadalmi megítélését széles körben negatívan változtassa meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, annak megváltoztatásával a kereset elutasítását kérve. Az I. rendű felperes hozzájárulása nélkül megjelentetett SMS kapcsán kifejtette, hogy az I. rendű felperes volt az, aki blogbejegyzéseiben, SMS-eiben, Facebook oldalán rendszeresen visszatérő módon az alperes személyiségi jogait sértő megjegyzéseket tett, ezért nem sérülhet a személyével kapcsolatos megjegyzéseket. Az alperes magatartása nem volt előzmény nélküli, csupán válaszolt az I. rendű felperes által terhére elkövetett jogsértésre. Az I. rendű felperesnek a hollétére vonatkozó kijelentése lehet, hogy nem bizonyosodott be, de az alperes álláspontja szerint ez a kijelentés súlytalan, semmilyen módon nem alkalmas az I. rendű felperes társadalmi megítélésének csorbítására, tekintetbe véve az I. rendű felperes által az alperes ellen indított és folyamatosan fenntartott lejárató kampányt is. Kiemelte, hogy az I. rendű felperes is közszereplőnek minősül, így a rá vonatkozó kijelentések vonatkozásában is fokozottabb tűrési kötelezettség terheli. Álláspontja szerint az „... bácsira” vonatkozó rész sem alkalmas a II. rendű felperes társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására, a II. rendű felperest ábrázoló fényképfelvételek használata kapcsán pedig arra hivatkozott, hogy ezen felvételek többsége a médiában másutt már több ízben megjelent, a fényképek a II. rendű felperest nem tüntették fel rossz színben, olyan helyzetben és magatartás közben nem ábrázolták, amely alkalmas lett volna a róla alkotott társadalmi megítélés csorbítására. Másodlagos fellebbezési kérelme az I-II. rendű felperesek javára megítélt nem vagyoni kártérítési igény elutasítására irányult, álláspontja szerint ugyanis a nem vagyoni kártérítés a jelentéktelen sérelmek folytán jogalap nélküli, messzemenően eltúlzott összegű, tekintetbe véve azt is, hogy a kereset jelentős része elutasításra került.

Az alperes fellebbezése kisebb részben megalapozott.

Fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az elsőfokú bíróság ítéletének a megítéltet meghaladó keresetet elutasító rendelkezése [Pp. 228. § (4) bekezdés]. A Fővárosi Ítéltábla felülbírálata ezért nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét, illetve annak jogerőre emelkedett rendelkezéseit, az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem korlátai között bírálta felül [Pp. 253. § (3) bekezdés], és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben feltárta, abból túlnyomórészt helytálló jogi következtetést vont le, ítéleti döntését kizárólag a II. rendű felperes nem vagyoni kárigénye kapcsán módosította a következők szerint.

Az elsőfokú bíróság a személyiségvédelem általános szabályainak alkalmazhatósága szempontjából a bírói gyakorlatban kialakult elvek szem előtt tartásával a jogvitát helyesen bírálta el, és helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az alperes megsértette az I. rendű felperes levéltitkát, illetőleg jóhírnevét, továbbá a II. rendű felperes jóhírnevét, illetőleg képmás védelméhez fűződő személyiségi jogát. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletében részletesen kifejtett jogi

álláspontot nem kívánja megismételni, annak helyes indokaira a Pp. 253. § (4) bekezdése alapján csupán visszautal.

Kifejezetten az alperes fellebbezésében foglaltakra tekintettel emeli ki a Fővárosi Ítéltábla a következőket: önmagában az a körülmény - amint arra az elsőfokú bíróság is helytállóan utalt -, hogy az I. rendű felperes esetlegesen maga is nyilvánosságra hozott az alperestől származó SMS-eket, nem teszi jogszerűvé, hogy az alperes a küldő, az I. rendű felperes hozzájárulása nélkül tegye közzé - mint tette azt könyvében - az I. rendű felperes alperesnek szánt rövid szöveges üzenetét. Az alperes fellebbezési álláspontjával szemben az elsőfokú bíróság megalapozottan foglalt állást úgy: azzal, hogy az alperes a valóság igazolása nélkül azt állította, hogy az I. rendű felperes nem mondott igazat a tartózkodási helyéről a párjának, a II. rendű felperesnek, az alperes megsértette az I. rendű felperes jóhírnevét, ugyanis valakiről valótlanul azt állítani, hogy hazudik a párjának, hátrányosan befolyásolja az adott személy társadalom részéről megnyilvánuló értékelését, sérti a jóhírnevét. A jóhírnév védelme ugyanis azt kívánja biztosítani, hogy a társadalom tagjait a valóságos értékük alapján ítéljék meg, amely úgy érvényesülhet, ha az adott személyről az objektív valóságot kifejező tényállítások, értékelések jelennek meg.

Az alperes fellebbezésben kifejtett álláspontjával szemben a II. rendű felperes cselekedeteit irányító „... bácsira” vonatkozó valótlan, illetőleg nem bizonyított közlés egyértelműen alkalmas a II. rendű felperes társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására, ugyanis egy teljesen cselekvőképes, felnőtt emberről azt állítani, hogy a cselekedeteit egy nem létező, 3. személy irányítja, felügyeli felülről, egyértelműen hátrányosan befolyásolja az adott személy társadalom részéről megnyilvánuló megítélését.

A régi Ptk. 80. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jog megsértését jelenti a más képmásával, vagy hangfelvételével kapcsolatos bármiféle visszaélés. A (2) bekezdés alapján a képmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra hozatalához - a nyilvános közszereplés kivételével - az érintett személy hozzájárulása szükséges. A visszaélés megvalósulhat - többek között - a kép- és hangfelvétel hozzájárulás nélküli rögzítésével, valamint a régi Ptk. 80. § (2) bekezdésében nevesített módon, azaz a felvétel hozzájárulás nélküli felhasználásával, nyilvánosságra hozatalával. A jogszabály szövegezéséből következően a jogsértést az valósítja meg, aki visszaélésszerűen készít hang-, illetve fényképfelvételt, illetve ilyen módon használja azt fel.

A Fővárosi Ítéltábla mindenben egyetért az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, amely szerint az alperes a II. rendű felperest ábrázoló, valamennyi perbeli felvétel nyilvánosságra hozatalával megsértette a II. rendű felperes képmás védelméhez fűződő személyiségi jogát. A perben nem volt vitatott, hogy az alperes nem rendelkezett engedéllyel arra, hogy a II. rendű felperesről készült képfelvételt a saját könyvében felhasználja. A Fővárosi Ítéltábla utal arra is, hogy nem állt fenn olyan körülmény, amely a II. rendű felperes hozzájáruló nyilatkozatának beszerzését szükségtelessé tette, a régi Ptk. ugyanis csak a nyilvános közszereplés esetén nem kívánta meg a felvétel nyilvánosságra hozatalához az ábrázolt személy hozzájáruló nyilatkozatát, és a perbeli felvételeken a II. rendű felperes - nem vitásan - nem nyilvános közszereplései alkalmával volt látható.

Az elsőfokú bíróság tehát helytállóan foglalt állást úgy, hogy az alperes megsértette az I. rendű felperes jóhírnevét, illetőleg levéltitkát, a II. rendű felperes jóhírnevét, illetőleg képmás védelméhez fűződő jogát. Az I-II. rendű felperesek ezért - a régi Ptk. 84. § (1) bekezdés a)-c) pontjaiban szabályozott objektív személyiségvédelmi eszközök alkalmazásán túl - az alperestől a régi Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja alkalmazásával alappal igényelhettek kártérítést a polgári jogi kártérítési felelősség általános szabályai szerint. Ugyanakkor a régi Ptk. 339. § (1) bekezdésének a Pp. 164. §

(1) bekezdésével egybevetett értelmezésének megfelelően a jogellenes magatartással okozati összefüggésben bekövetkezett károsodásának tényét a károsultnak bizonyítania kell, a nem vagyoni hátrány bekövetkezésének elvi lehetősége nem elegendő a kártérítés megállapításához.

Ehhez képest az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat helytállóan, okszerűen értékelve állapította meg a kár bekövetkeztének a tényét, és nem tévedett, amikor arra a következtetésre jutott, hogy az I-II. rendű felpereseket nem vagyoni hátrány érte, általánosságban, külön bizonyítás nélkül is elfogadható ugyanis, hogy nem vagyoni hátrány éri azt, akinek kétségbe vonják párja iránti őszinteségét, a hozzájárulása nélkül nyilvánosságra hozzák a nem a nyilvánosságnak szánt, magánjellegű SMS-ét, illetőleg akiről azt állítják, hogy cselekedeteit egy nem létező személy irányítja felülről, valamint a hozzájárulása nélkül nyilvánosságra hozzák a magánélete különböző pillanatait ábrázoló fényképfelvételeit.

Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés mértékét az I. rendű felperes esetében a kár bekövetkeztéskori - 2013. - ár- és értékviszonyokat, valamint a más hasonló ügyekben megállapított összegeket alapul véve az I. rendű felperes által elszenvedett sérelemmel arányban állón állapította meg, annak összege nem tekinthető eltúlzottan magasnak. Nem merült fel - az alperesi fellebbezésben foglaltak alapján sem - olyan ok, tény, vagy körülmény, amelyet az elsőfokú bíróság ne értékelt volna döntése meghozatalakor, amely kellő alapot adhatna az elsőfokú bíróság logikátlan következtetésektől és önellentmondásoktól mentes, kellően megindokolt, mérlegelésen alapuló döntése megváltoztatására.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a II. rendű felperest az alperes károkozó magatartásával okozati összefüggésben ért hátrányos változásokat. A káresemény idején - 2013-ban - érvényesülő ár- és értékviszonyokat, valamint a más hasonló jellegű ügyekben folytatott bírói gyakorlatot alapul véve azonban a II. rendű felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítés összegét némileg eltúlzottan állapította meg. A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság által megítélt nem vagyoni kártérítés összegét mérsékelte; 500.000 forintot tartott arányban állónak a II. rendű felperes által elszenvedett nem vagyoni sérelemmel. Az I. rendű alperes fellebbezése olyan körülményt, amely a mérlegelés szempontjait ezen túlmenően oly módon módosította volna, hogy annak következményeként a kártérítés összegének további mérséklésére adott volna alapot, nem jelölt meg.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében a rendelkező részben foglaltak szerint részben megváltoztatta, míg az ezt meghaladó rendelkezések tekintetében - helyes indokaira utalással - helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatása következményeként a fellebbezési eljárásban is irányadó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a II. rendű felperes és a vele szemben részben eredményesen fellebbező alperes pernyertessége, pervesztessége között számottevő különbség nincs, a Fővárosi Ítéltábla ezért az alperes perköltségfizetési kötelezettségét mellőzte, illetékfizetési kötelezettségét leszállította, míg ezt meghaladóan úgy rendelkezett, hogy a II. rendű felperes és az alperes egyéb, elsőfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Az előzőekben kifejtettek szerint az alperes fellebbezése a II. rendű felperessel szemben részben vezetett eredményre, ezért a fellebbezési eljárásban is érvényesülő Pp. 81. § (1) bekezdésének alkalmazásával a Fővárosi Ítéltábla úgy rendelkezett, hogy a II. rendű felperes, és az alperes a fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik, míg az Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti, az Itv. 62. § (1) bekezdés f) pontja szerinti tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt

fellebbezési eljárási illetékből alperes köteles a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, valamint 15. § (1) és (3) bekezdése alapján - felhívásra - megfizetni az államnak 88.000 forint fellebbezési illetéket [Itv. 46. § (1) bekezdés], míg az ezt meghaladóan le nem rótt, a II. rendű felperes pervesztességének arányához igazodó fellebbezési illetéket a II. rendű felperes személyes költségmentessége folytán a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2016. szeptember 9.

Dr. Sághy Mária s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kincses Attila s.k.
előadó bíró

Dr. Csordás Csilla s.k.

bíró